

# ES PEDRIS LLARG



Núm. 44  
Juny  
1998

Revista Municipal d'Informació i Cultura

BEGUR/ESCLANYÀ

**Els carrers Pi i Ralló,  
Forgas i Elias i la  
plaça Pella i Forgas  
s'incorporen enguany  
a l'àmbit de la  
remodelació del nucli  
(zona per als vianants).**





## Revista Municipal d'Informació i Cultura

Núm. 44  
Juny 1998

\* \* \*

### Edició:

Ajuntament de Begur

### Redacció:

Arxiu Històric Municipal  
Bonaventura Carreras, 11  
17255 Begur  
E-mail: bibbegur@ddgi.es

### Impressió:

Impremta Palé, SAL  
Clavé, 35 - Palafrugell

### Dipòsit legal:

Gi - 802 - 1987

\* \* \*

Els conceptes i les opinions sostinguts en els articles signats que apareixen en **ES PEDRÍS LLARG** no representen necessàriament l'opinió d'aquesta revista.

Recordem que les pàgines d'**ES PEDRÍS LLARG** són obertes a tothom. Qualsevol persona que vulgui emetre llur opinió o col·laborar en la revista ha de lliurar els originals a la Redacció, fent-hi constar les seves dades personals i el seu telèfon, sense que això suposi cap compromís de publicació dels articles que no s'hagin sol·licitat expressament.

## Alcaldia

### Arriba l'estiu

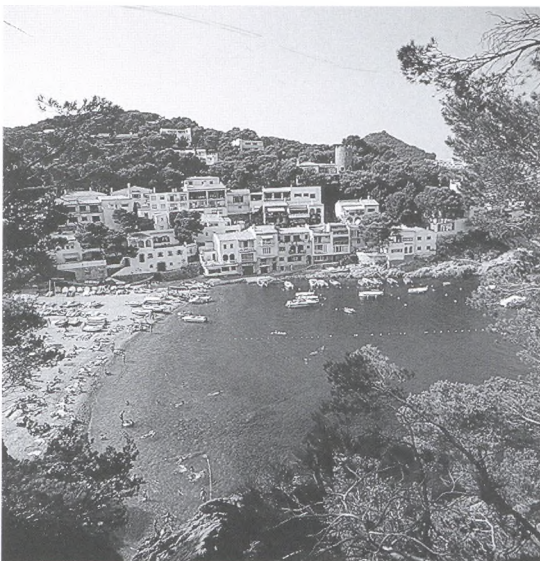
Arriba el mes de juny i amb ell l'estiu i la Festa de Sant Pere. Quan arriben aquestes dates tots esperem amb il·lusió i impaciència que comenci veritablement la temporada. Les perspectives són optimistes. Sóc dels que penso que el turisme depèn en bona part de la situació econòmica que viu la Comunitat Europea, i en aquest aspecte cal remarcar que la situació ha millorat. Sens dubte és bon senyal que al llarg de tota la primavera l'activitat ha estat molt elevada, tant pel que es refereix a obres com a compravenda. Això ens ha de fer sentir optimistes amb vista a la temporada turística. Vull remarcar, en tot cas,

el fet que els begurencs hem d'apostar, sobretot, per oferir qualitat.

Vull, per acabar, fer una petita reflexió: és freqüent comprovar que els interessos dels estiuejants i gent que no depèn del turisme topen amb els interessos dels que tenen negocis. Des de l'Ajuntament farem tot el possible perquè l'harmonia entre els dos sectors sigui la millor possible, però també demanem que hi hagi per les dues parts una predisposició a solucionar els possibles conflictes. El fet que la temporada sigui curta no vol dir que s'ha de permetre tot, però pensar que l'afluència de visitants no ha d'alterar per res la vida normal de la població és senzillament no tocar de peus a terra.

Estant com sempre al vostre servei, el vostre alcalde us desitja un bon estiu i una bona Festa Major, i a tots els que heu decidit passar les vacances a la nostra vila que gaudiu d'aquesta acollidora població. Per a tots ells, també estic al seu servei.

**CARLES ARNAU i FERRER**  
L'alcalde



### ATENCIÓ AL PÚBLIC DE L'ALCALDIA I REGIDORIES

Alcaldia: **Carles Arnau**  
Governació/Comerc/Turisme  
De dilluns a divendres, matins de 9 a 2

Regidoria d'Hisenda i Urbanisme  
**Joan Català**  
De dilluns a divendres, matins de 10 a 2  
Dilluns tarda, de 6 a 8 (Esclanyà)

Regidoria d'Esports, Joventut i Festes  
**Francisco Vadillo**  
Dimarts tarda, de 6 a 2/4 de 8

Regidoria d'Obres, Serveis i Medi Ambient  
**Lluís Marquès**  
De dilluns a divendres, migdies d'1 a 2/4 de 3

Regidoria d'Ensenyament i Cultura  
**Mariancel·la Clavell**  
De dilluns a dijous, migdies de 12 a 2/4 de 2

Regidoria de Sanitat i Serveis Socials  
**Montserrat Corredor**  
Dimarts tarda, de 5 a 2/4 de 7  
Dijous tarda, de 4 a 6 (Esclanyà)

## Seguretat



**POLICIA LOCAL 62 42 00**  
**(908) 43 05 33**

**MOSSOS**  
**D'ESQUADRA 088**

## Extracte d'acords

### Ple 3/03/98

• S'acorda per unanimitat ratificar el conveni subscrit entre l'Institut Català del Sòl, la Diputació de Girona i l'Ajuntament de Begur per a l'execució d'una rotonda a la carretera de Begur a Palafrugell en l'àmbit del Sector Piverd.

Les gestions realitzades amb la propietat per part de l'Ajuntament han permès obtenir els terrenys mitjançant acord amistós, fent innecessari el tràmit d'expropiació forçosa urgent previst inicialment.

• S'aprova per unanimitat l'adquisició mitjançant permuta d'una peça de terreny a Aiguablava destinada a la instal·lació d'uns sanitaris públics.

### Ple 24/03/98

• Vista la necessitat d'aclarir quins són els tipus de colors i textures que s'han d'utilitzar per pintar les façanes dels immobles d'aquest municipi, el Ple acorda per unanimitat concretar en les normes urbanístiques del Pla General

que només s'acceptarà en el tractament de façanes el color blanc, els tons terra i la pedra vista repicada.

• S'aprova per unanimitat la convocatòria de subhasta pública per a l'execució de les obres de pavimentació asfàltica dels nuclis urbans de Portal d'en Paloma i Sa Fontansa.

La inversió prevista inicialment és de 16.380.000 ptes. i té una subvenció de la Diputació de Girona de 3.000.000 ptes.

L'adjudicació, mitjançant subhasta pública, ha estat per l'empresa Moviterna, SA amb una baixa del 27% del preu de sortida.

• S'acorda per unanimitat nomenar el Sr. Santiago López Tabernero com a Jutge titular de Begur i el Sr. Josep Pereira Guerrero com a Jutge substitut.

### Comissió de Govern 24/03/98

• S'acorda prorrogar per un període de tres anys el contracte de cessió de l'ús del Bar Centre Polivalent

d'Esclanyà signat l'any 1995 amb la Sra. Francisca González Ortega.

S'aprova també la llista de preus especials per a jubilats.

### Comissió de Govern 7/04/98

• S'acorda contractar l'empresa Enllumenats Costa Brava, SL, per als treballs d'instal·lació i subministrament de material necessaris per canviar els punts de llum de l'aparcament Sot d'en Ferrer per tal de donar un bon servei als usuaris.

### Ple 28/04/98

• S'aprova per unanimitat el Conveni que permet a l'Ajuntament un rescat anticipat (la concessió finalitzarà l'any 2039) de la plaça dels Indians –planta superior i descoberta de l'aparcament 11 de setembre.

• S'acorda per unanimitat sol·licitar una subvenció a la Generalitat per al projecte "Pavimentació i Millora del Nucli Antic d'Esclanyà - 2a Fase".

## Registre civil

Naixements en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'01.01.98 i el 31.03.98

DATA	RECENT NASCUT/DA	FILL DE:	
20-01-1998	<b>AARON BLÁZQUEZ CAMBÓN</b>	Alfredo BLÁZQUEZ PRIETO	Esther CAMBÓN GUERRA
22-01-1998	<b>ARIADNA ALDRICH RODRÍGUEZ</b>	Martí ALDRICH ROS	Ma. Carmen RODRÍGUEZ JIMENO
24-01-1998	<b>ADRIÀ VALDÍVIA MORENO</b>	Antonio José VALDÍVIA JIMÉNEZ	Montserrat MORENO GÁMEZ
29-01-1998	<b>MAURICI ABAD GUTIÉRREZ</b>	Maurici ABAD ISERN	Yolanda GUTIÉRREZ JARÉN
07-03-1998	<b>CARLOS CORONADO VALENCIA</b>	José Andrés CORONADO IRUELA	Ma. del Carmen VALENCIA GARCÍA
12-03-1998	<b>KHAOULA CHENTOUF</b>	Ahmed CHENTOUF	Rhimou EL YAMLAHI

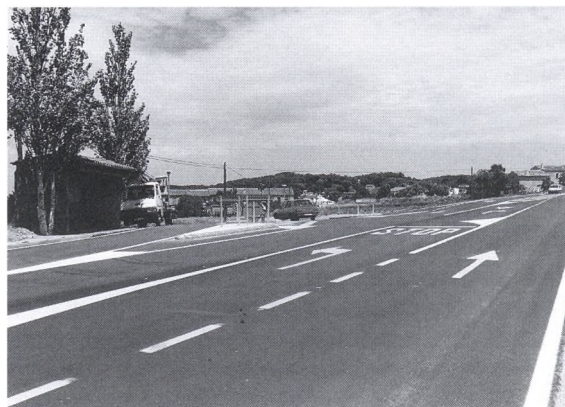
Casaments celebrats en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'01.01.98 i el 31-03-98

NOM DEL NUVI	NOM DE LA NÚVIA	DATA CASAMENT
Gerardo TEIXIDOR AGUSTÍ	María de las Nieves SISA TANCO	10-01-1998
Miguel LÓPEZ PÉREZ	Carolina LOZANO ROMERO	28-03-1998

Defuncions i enterraments en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'01.01.1998 i el 31.03.1998

NOM	DATA	MUNICIPI DE L'ÒBIT
José CARRASCO PEÑA	04-01-1998	PALAFRUGELL
Óscar SERRA SOLÉS	01-02-1998	VIELLA
Ramon MARQUÉS GAFAROT	04-02-1998	PALAMÓS
Maria COSTA VILAR	11-02-1998	GIRONA
Casimiro COLLADO TÁRREGA	21-02-1998	GIRONA
Maria Isabel PUIG PUIG	24-02-1998	GIRONA
Pilar CASADEMONT BARNEDAS	26-02-1998	BEGUR
Rosa GIFRE FERRIOL	07-03-1998	REUS
Maria FERRER PERICAY	11-03-1998	OLOT
Georges MULLIER	16-03-1998	PALAFRUGELL

## Millores al municipi

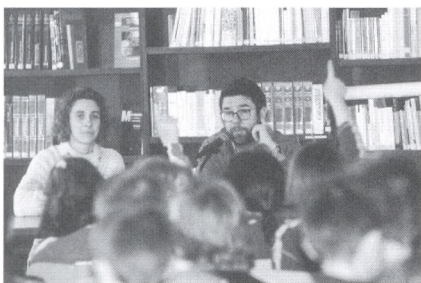


S'han efectuat obres de condicionament i millora de la carretera d'accés a Esclanyà.

## Activitats a la Biblioteca



Dia 24 d'abril celebració de Sant Jordi a la Biblioteca Salvador Raurich: Cançons i música oferts per la Coral l'Esparver i alumnes de l'Escola de música Sagrario Martín.



El dia 22 d'abril Salvador Servià ofereix una petita xerrada sobre l'esport de l'automobilisme i d'ell mateix com a corredor de ral·lis, a la Biblioteca.

## Begur

### Festa de l'arbre



El diumenge 22 de març es va celebrar la XV Plantada d'arbres a Begur. Aquest any s'ha fet "La primera plantada per la restauració de la Cantera Susanna". Malgrat el mal temps, ja que plovia, es van poder plantar tots els pins i després fer el tradicional esmorzar amb botifarres a la brasa i pa amb tomata.

Agraïm la col·laboració de tots els assistents a l'acte i fins l'any vinent.

### Regidoria de Medi Ambient

### Campionat de futbolí humà

El passat 2 de maig es va celebrar, a la Plaça de la vila, un Campionat de Futbolí Humà, organitzat per l'Ajuntament de Begur i la Cadena Ser. Els

grups participants van ésser sis, i tots van jugar contra tots fins a arribar a tenir un finalista, el qual ha d'anar a jugar la final a Girona.



Tant la participació com el públic van ésser nombrosos, per tant podem dir que va ésser un èxit.

### Gimcana per a grups

El diumenge 3 de maig vam fer una gimcana per a grups. Va haver-hi un gran nombre de participants, els quals van poder gaudir d'una agradable i divertida estona.

Sortien de la Plaça de la vila i van haver d'anar a fer diferents proves al Castell, Sot d'en Ferrer, Escoles Dr. Arruga i Squaix.

### Grup de Festes

## Esclanyà

### Festa infantil de Carnaval. 1 de març.



### Exposició de labors i brodats.



### Entrega d'obsequis de la Mostra de Dibuix.



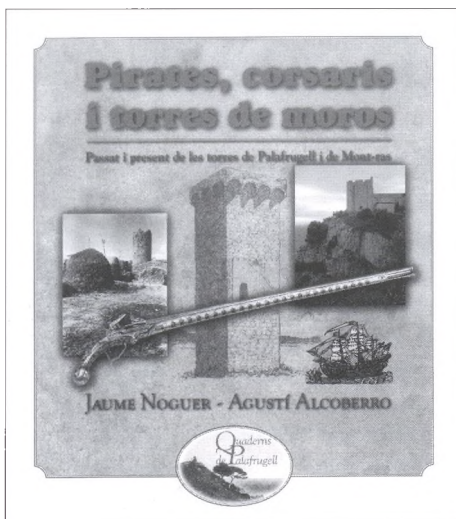
Festa de l'arbre.  
22 de març.

Plantada al Pont Nou de les Argiles.

## Pirates, corsaris i torres de moros

El propassat dia de Sant Jordi va veure la llum un nou volum de la col·lecció *Quaderns de Palafrugell*, amb el títol *Pirates, corsaris i torres de moros*, obra de l'historiador Agustí Alcoberro i de l'arquitecte Jaume Noguer. Malgrat que el treball es circumscriu geogràficament al municipi de Palafrugell, es tracta d'un llibre que recull una temàtica amb moltes connotacions amb Begur, atès que les escames dels pirates, sobretot del segle XIV al XVII, afectaren molt directament la zona begurenca. L'antic rector de Begur, mossèn Josep Vaquer, ja havia publicat, l'any 1991, una aproximació històrica al voltant d'aquest tema: *Pirates i esclaus de Begur*, on amb una documentació provinent, sobretot, de l'arxiu parroquial oferia una copiosa informació dels efectes de la pirateria a Begur.

*Pirates, corsaris i torres de moros* és un treball d'una gran consistència i interès. Està estructurat en dues parts molt ben diferenciades, la primera, obra d'Agustí Alcoberro, recull la part més històrica, bastida amb un marc molt general que agraeix qualsevol tipus de



lector interessat en el tema: legislació, context de la política internacional, etc. Centra l'anàlisi històrica a partir del segle XIV fins al segle XVIII, apuntant múltiples referències de les localitats empordaneses –Palafrugell, Palamós, Begur, etc.– sotmeses a la pressió de la pirateria. L'autor se sustenta, en ocasions, en informacions difoses, al seu temps, per l'eminent historiador i jurista begurenc Josep Pella i Forgas (fins i tot

es reproduïx un dibuix de la torre del mas Mauri de Vall, publicada a la *Història del Ampurdán*).

En la segona part del llibre l'anàlisi se centra, de manera molt més detallada, en les torres de guaita i de defensa a Palafrugell i a Mont-ras. El seu autor, Jaume Noguer, fa una descripció detallada de totes i cada una d'aquestes edificacions, apuntant unes suggestives indicacions de caire tècnic, que ajuden a comprendre millor l'autèntica funció de les torres.

*Pirates, corsaris i torres de moros* és un llibre divulgatiu i equilibrat, que aporta, alhora, una pacient tasca de recerca que permet d'oferir informacions inèdites d'elevat interès. Com ja és habitual en la col·lecció, el llibre presenta un atractiu disseny gràfic, que encara fa més llegidors els textos.

En definitiva, amb aquesta darrera obra –la número 6 de la col·lecció– els *Quaderns de Palafrugell* confirmen el seu projecte originari de participar de forma imprescindible en la difusió de la història local.

LLUÍS COSTA

## Debat sobre la violència familiar

Paral·lelament a l'exposició *La dona i la indústria surera*, l'Associació de Suport a la Dona va organitzar una *Jornada de Treball per la No-Violència dins l'Àmbit Familiar*, que va tenir lloc al Casino Cultural de Begur el 14 de març passat i en la qual van assistir unes dues-centes persones.

Aquesta jornada va tenir la participació de Joaquina Alemany, presidenta de

l'Institut Català de la Dona; Magda Oranich, advocada i periodista; Josep Lluís Traperó, sergent en cap de la Unitat Regional d'Investigació dels Mossos d'Esquadra, i Carles Cruz, jutge degà de Girona, entre d'altres. Els ponents d'aquest seminari van tractar la violència domèstica, però van lamentar que només un 5% de les dones maltractades denuncien el seu cas. Joaquina Alemany va ins-

tar les dones que pateixen agressions a denunciar, sense cap por, els maltractaments. També es va remarcar el fet que la sensibilització social envers la violència domèstica ha destapat molts casos que abans restaven ocults. Segons fonts dels Mossos d'Esquadra, en els darrers dos mesos s'han produït 119 casos de maltractaments només a les comarques gironines.

En l'àmbit jurídic, es va destacar la necessitat de resoldre alguns buits legals del nou Codi Penal, especialment la violència psíquica i la violència quan no hi ha vida en parella –nuvis o separats. En aquest sentit el jutge degà de Girona, Carles Cruz, va recomanar que les denúncies s'acompanyin del màxim de dades possible a fi de poder actuar judicialment contra l'agressor i evitar que la majoria de denúncies es quedi simplement en faltes. De tota manera, es va insistir que cal treballar més en la prevenció d'aquests casos i aconseguir una major implicació de tots els sectors socials per tal que es porti a terme una denúncia generalitzada de la violència familiar.

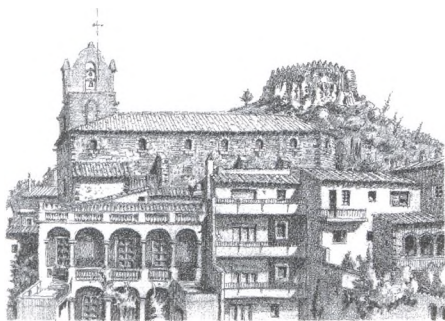


D'esquerra a dreta, Mercè Jordi, de l'Associació de Suport a la Dona; l'alcalde de Begur, Carles Arnau; el president del Consell Comarcal del Baix Empordà, Albert Vancells, i la presidenta de l'Institut Català de la Dona, Joaquina Alemany.

## Nova temporada a la sala d'exposicions: una oferta diversificada

El present any 1998 va encetar la seva programació d'exposicions al Centre Cultural Escoles Velles amb *La dona i la indústria del suro*. Del 7 al 29 de març vam poder gaudir d'una mostra de fotografies i objectes diversos relacionats amb la indústria surera. Aquesta exposició, que remarcava especialment el paper de la dona en el món surer, estava produïda pel Museu del Suro de Palafrugell, l'Associació de Suport a la Dona i l'Arxiu Municipal de Begur.

A través de fotografies i objectes diversos, aquesta exposició recollia la relació entre la dona i la indústria del suro. Per una banda, hi ha una progressiva incorporació de la dona a les feines industrials; per altra banda, es destaquen les desigualtats en què treballaven les dones respecte als homes,



Imatge de Begur, obra de l'artista Sandiunenge.

especialment pel que fa al salari. Algunes de les fotografies mostraven la fàbrica de can Forgas en ple funcionament, destacant el fet que Begur fos un dels pobles pioners a l'hora de contractar dones. Al mateix temps, es plantejava el problema de compaginar la feina a la fàbrica amb la cura de la mainada, i algunes dones que tenien nens petits se'ls feien portar a la feina per tal d'alletar-los. En definitiva, aquesta exposició constitueix un important testimoni gràfic de l'època, tant per la importància que la indústria surera va tenir en el desenvolupament econòmic de les nostres comarques, com per les difícils condicions laborals que patien els obrers en general i les dones en particular.

Francesc Sandiunenge i Gay va exposar dibuixos a la ploma del 4 al 19 d'abril. Aquest artista, que viu a cavall entre Barcelona i l'Estartit, ja va sentir de ben jove un gran entusiasme per l'estudi teòric de l'arquitectura. Tanmateix les circumstàncies el van empènyer cap a altres activitats i no és fins a una edat més avançada quan s'inicia, de forma autodidacta, en les diferents tècniques del dibuix.

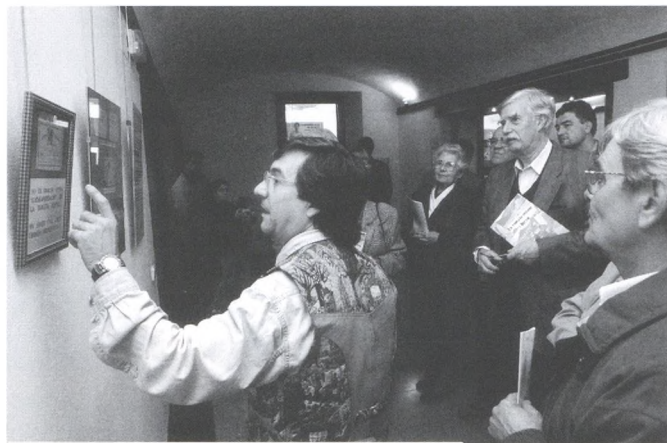
Participa, durant un temps, en diversos concursos de dibuix on aconseguix un èxit notable, fins que decideix publicar una edició particular d'una part de la seva obra. L'any 1982 es dona a conèixer amb la inauguració de la seva primera exposició: *Retalls de Gaudí a Barcelona*, nombrosos quadres de la qual seran convertits en postals.

La seva activitat artística s'incrementa i comença a exposar arreu de Catalunya on presenta diferents col·leccions com ara *Ciutat Vella*, *Moderanisme*, *Art gòtic català*, o *La Sagrada Família*, entre d'altres.

Darrerament, Francesc Sandiunenge s'ha dedicat a l'estudi de molts indrets de l'Empordà, els quals ha plasmat en les seves obres de petit format amb la tècnica de grafit i aquarel·la plomejada. A la Sala d'Exposicions Municipal, el nombrós públic assistent ha pogut contemplar aquestes obres, entre les quals també hi havia dibuixos de Begur.

Sens dubte una de les exposicions més esperades era la de *La targeta postal i Begur*, i així ho ha constatat l'èxit de públic que ha tingut aquesta exposició, present al Centre Cultural Escoles Velles del 21 d'abril al 17 de maig.

En aquesta exposició, que recull un viatge per la història de la targeta postal, hi ha participat Pere Carreras Luque, *Pedrito*, i l'Arxiu Municipal de Begur. La mostra gràfica ha seguit un esquema cronològic en el qual destaquen les primeres targetes postals de



Pedrito, comentant l'exposició.

Begur, la gran tasca realitzada pel fotògraf Fagnoli, o la important aportació documental que Josep Carreras va desenvolupar els anys 50 i 60.

*La targeta postal i Begur* ha tingut un gran impacte entre els seus visitants: els més grans han pogut reviure el Begur de la seva infantesa, aquell que encara conservava la virginitat de la seva costa agresta i despoblada; els més joves s'han sorprès en veure els profunds canvis que el temps ha provocat en el nostre municipi i en les seves platges i cales. Sigui com sigui, tothom ha gaudit amb aquesta original exposició que, cal recordar-ho novament, no hauria estat possible sense la valuosa aportació de Pere Carreras Luque, un inquiet i pacient begurenc que ha cedit la seva col·lecció particular perquè tots la poguéssim contemplar.

Just abans de començar la temporada estiuenca, entre els mesos de maig i juny, podem assistir a les tradicionals i interessants exposicions de *Labors*, *Escola d'adults*, *Puntes de coixí* i *Manualitats artesanals*.



L'exposició "La dona i la indústria del suro".

### Activitats d'estiu 98 a l'Associació Nereo

Dins del *Programa d'Activitats Mediambientals* que es realitza cada estiu al Centre d'Estudis del Mar de Begur, podem trobar diferents opcions per a la gent que vulgui gaudir de la naturalesa i, al mateix temps, tingui interès per augmentar el seus coneixements.

En primer lloc, oferim la visita a les *Exposicions del Mas d'en Pinc*:

– Els Aquaris: dues sales amb 12 aquaris (300 i 600 litres) on podem observar la riquesa marina del nostre Mar Mediterrani i, especialment, les diferents comunitats litorals de la Costa Brava.

– El Parc Ambiental: un sender interpretatiu que recorre diferents associacions vegetals ens mostra com és i com funciona la vida terrestre a prop del mar. La garriga, el bosc, la bardissa, etc. amb la fauna pròpia de cadascuna ens permeten recrear-nos i aprendre a conviure amb el medi.

– Exposicions de fotografia: a més de l'exposició permanent de fotografia submarina de la Reserva Marina de *Ses Negres*, cada estiu presentem al públic una mostra fotogràfica particular d'autors que, com nosaltres, els agrada divulgar i exhibir la bellesa natural.

– Exposició de malacologia: les petxines, els cargols, els nautilus, són tots animals del mateix grup, els mol·luscs, però que presenten moltes diferències en les seves respectives conques. Hi ha tanta varietat de mides, colors, duresa, textura, etc. que podríem estudiar-les tota la vida i encara ens sorprendríem de tant en tant.

– Sala de Carmen Amaya: la gran "ballaora" de flamenc dels anys 60 va



El senderisme per la Reserva de Ses Negres.

passar els seus darrers moments al Mas d'en Pinc, on va morir després d'una vida intensa dedicada a la dansa.

– Sala d'audiovisuals: en aquesta sala es presenta cada hora un vídeo sobre la Reserva Marina de *Ses Negres*, a més de documentals sobre naturalesa i paisatges del món.

– Exposició "La protecció del patrimoni natural de Catalunya. La restauració del patrimoni natural de Catalunya", composta de 7 plafons que ens informen sobre els espais d'interès natural existents a Catalunya, com es protegeixen i com es restauren. Aquesta exposició és cedida pel Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya.

A part d'aquestes activitats, n'hem programat d'altres per a les persones que vulguin acostar-se més a la natura i així poder aprendre directament del medi:

– El senderisme: tot vorejant la línia de costa trobem un vell camí de pescadors, ara camí de ronda, que ens permet recórrer la Reserva Marina de *Ses Negres* en gairebé tota la seva extensió. Caminant per sobre dels penya-segats, a vegades a més de 40 m sobre el nivell del mar, hi po-

dem contemplar una gran part de la costa, des de Sa Tuna fins al Cap de Creus, incloses les platges de Sa Riera, Pals i l'Estartit. Durant unes hores, es pot gaudir de la solitud i tranquil·litat que els diferents ambients costaners ens ofereixen. Aquesta activitat es pot realitzar amb l'acompanyament d'un guia que explica l'evolució de l'entorn, el valor ecològic i l'estat actual de la zona, a més de la història, objectius i guanys de la Reserva Marina.

– *Seawatching* a la Reserva: després d'una introducció audiovisual sobre la biologia i ecologia de la fauna marina litoral i de visitar els aquaris de Nereo al Mas d'en Pinc, els apneistes i el monitor es dirigeixen cap a Sa Nau Perduda, una petita cala dins la Reserva Marina de *Ses Negres*, on podran gaudir de la riquesa de vida que el litoral rocós ofereix en aquesta època de l'any.

Associació Nereo

#### Cursos de formació ocupacional

Per a aquest setembre, estan programats els cursos de formació ocupacional següents:

Majors de 25 anys a l'atur. Cursos de 400 hores.

- Expert en gestió ambiental municipal.
- Expert en gestió ambiental a la indústria.

Menors de 25 anys a l'atur. Cursos de 350 hores.

- Tècnic en activitats turístiques ambientals.

## Escola

### Nous jocs als patis de l'escola Dr. Arruga

En el transcurs d'un Consell Escolar de l'any 1997 es va parlar de la necessitat d'ambientar i dotar amb jocs les diferents zones del pati de l'escola Dr. Arruga de Begur. En un primer moment es va pensar a dotar de més jocs la zona destinada principalment als alumnes de preescolar, malgrat que després s'ha vist que calia millorar totes les zones.

Ja en aquella reunió s'acordà que l'Ajuntament es faria càrrec de pagar i muntar una infraestructura mínima i que l'AMPA col·laboraria pintant jocs. I així ha estat. L'Ajuntament va instal·lar un tren fet amb troncs de fusta, tota una sèrie de

pneumàtics i uns tubs de diàmetre molt ample formant un túnel. En una fase posterior, algunes mares d'alumnes amb molta imaginació i voluntat han pintat aquestes estructures instal·lades per l'Ajuntament i han dibuixat i colorit en el terra dels patis tota una sèrie de jocs: "eixarranques", circuits per a cotxes, vehicles..., de manera que amb pocs diners (el cost de la pintura i quatre pinzells) i amb l'ajuda de les mares ans esmentades i la "col·laboració" dels alumnes, els patis han millorat substancialment.

La Junta de l'Associació de Mares i Pares de l'escola Dr. Arruga agraeix la



col·laboració i ajuda de totes aquelles persones que tan desinteressadament hi han treballat.

Veieu un exemple dels resultats.

Junta de l'AMPA

## Mercè, una abraçada ben forta



A vegades un no sap si les paraules li serviran de gaire, a vegades sembla que el silenci sigui més propici per expressar sentiments inefables. Sovint, en

situacions extremes i absurdes, només tens ganes d'arrençar a córrer i deixar que la ràbia s'esbravi, que es dilueixi amb les teves llàgrimes. Però ara voldria que les meves paraules sí fossin útils, molt útils: desitjaria que tinguessin el ressò d'un crit, la contundència d'una tempesta i, també, l'afecte que la Mercè es mereix.

Rarament es pot abastar tot el que se sent quan es perd algú que aprecies, que no podràs deixar d'enyorar i que, sobretot, t'estimes. La Mercè tenia totes aquestes virtuts, tenia el do de fer-se apreciar, de fer-se estimar i, ara que no la tenim, sabem com la trobarem a faltar. La recordo, i la recordaré sempre, amb aquella força i decisió que la caracteritzava, perquè era una dona valenta que mai no es deixava vèncer. La seva porta sempre estava oberta a tothom i aconseguia que et sentissis segur al seu costat. Durant les múltiples vegades que vaig estar amb ella i la seva família, sempre em vaig sentir com a casa, em vaig sentir estimat i valorat,

com si fos un més de la família. Però hi havia una cosa de la Mercè que em captivava especialment: era l'eterna joventut que l'envoltava, era una persona amb un esperit jove, amb l'empenta i la vitalitat d'una noia de vint anys. Li agradava la gresca, li encantava fer broma i gaudia d'un extraordinari sentit de l'humor, sempre estava disposada a arrencar-te una rialla.

Avui, malgrat la seva trista absència, m'agradaria continuar somrient perquè sé que és el que ella voldria i el que de debò la faria feliç. Ella, que sempre es va desviure per fer contents els altres, seguirà present cada cop que ens reunim, cada cop que xerrem i riem. Per molt que passi el temps, la Mercè estarà entre nosaltres, perquè els que l'estimàvem en guardarem un record inesborrable i perquè la gent com ella, amb personalitat i tendresa, mai no se'n va del tot. Mercè, una abraçada ben forta.

MIQUEL MARTÍN I SERRA

## El poble de Begur per Europa de l'est i de l'oest

D'aquest poble de Begur, en surt cada setmana un begurenc per viatjar arreu d'Europa amb un tràiler. Aquest begurenc és en Rafael Vargas, i la seva passió pels camions ja li prové de casa seva, ja que porten una petita empresa de transports.

Un bon dia, en Rafael, coincidint amb les seves vacances, va decidir acompanyar el seu cosí Paquito, també de Begur i camioner, a un viatge per l'estranger. I va ser en aquest viatge on se li va despertar la vena de l'aventura, des de llavors porta un bon grapat de quilòmetres per un munt de països. Quan torna de cada viatge, sempre té alguna història per explicar als seus amics. Jo mateix he pogut viure amb ell moments molt tensos en les fronteres dels països de l'Est, com Polònia i Txecoslovàquia, quan l'he acompanyat.

El meu amic estima tant Begur, que s'ha fet fer el logotip de Begur en gros i el porta al capdavant del camió, i adhesius del poble a cada porta. Si amb això no n'hi hagués prou, té cinc samarretes de Begur, una per cada dia de la setmana laboral.

És estrany el viatge en què no es troba algú que no hagi sentit anomenar el nom de Begur o que no hi hagi estat;

fins i tot ha arribat a repartir programes d'estiu a gent que n'hi ha demanat.

Hi ha un cas curiós, i és que en un viatge a Polònia, justament a l'entrada de Varsòvia, hi havia un carrer restringit per camions de més de deu tones i la policia el volia denunciar, però un dels policies va veure el logotip de Begur i va començar a xerrar amb en Rafael. Li va dir que estiujava a Lloret de Mar, però que coneixia Begur, i finalment li va perdonar la multa gràcies als programes i les enganxines de Begur.

Els viatges que recorda amb més passió són els que va fer a Hèlsinki (Finlàndia), tres a Bielorrússia i tres a Istanbul (Turquia).

Una anècdota molt bona va ser la que li va succeir en un viatge a la República Txeca, quan precisament jo anava amb ell de company de viatge (corresponent a la fotografia que podeu veure en aquest "Es Pedris Llarg"). Ens trobàvem al pàrquing de la frontera txeca amb Alemanya, concretament al pas fronterer de Rozvadov, aturats per preparar els papers de la duana, i estàvem dins el camió xerrant i rient quan de cop i volta vam sentir una música del nostre país que provenia del camió del costat. Vam abaixar el vidre de la finestra i vam començar a parlar amb ell, que era un



ciudadà alemany de Mannheim, també camioner. En veure el logotip de Begur, va dir que feia deu anys que venia a estiujejar a Sant Antoni de Calonge, però que no es perdia cap dimecres de mercat a Begur. De tan content que es va posar, en saber que en Rafael i jo érem de Begur, va treure cervesa alemanya i vam sopar tots tres junts. I qui va fer el sopar? Doncs en Rafael, que cuina molt bé. A més, el seu camió és com un supermercat ambulat, perquè a l'estranger no se sap mai el que es menja.

Cal destacar que en aquest tipus de feina hi ha un munt d'històries per relatar, però en aquest article s'ha reflectit la vida diària d'un begurenc que porta amb satisfacció el nom d'un poble del Baix Empordà al capdavant del seu camió.

ÀNGEL AGUILERA HUERTAS



## La cala d'Aiguablava, aeroport

*Yet, through good heart, and Oure  
Ladye's grace,  
At length he gain'd the landing place.*

Sir Walter Scott.

Llegint els interessants capítols d'en Joaquim Valentí(1) i en veure una vella fotografia mig destinada, en un àlbum clivellat, vaig recordar un fet insòlit. Si Sa Tuna podia, amb justícia, ufanejar de glòries com a port natural, Aiguablava podia preuar-se d'haver estat l'aeroport més bonic del món. És possible, fins i tot probable, que, tècnicament, no resistís la comparació amb un Schipol, un Tempelhof, un Sheremetyevo o un Fiumicino. I quant a tràfic, fóra demencial comparar-lo amb O'Hare Field, Heathrow o Haneda(2). Però pocs són enguany els aeroports on es pot amarrar o aterrar indistintament. I sense pretendre competir amb els esmentats vetusts aeròdroms, ni amb els estuaris del *Tejo* o del *Thames*, el que mai admetré de ningú és que se'm discuteixi que en bellesa mai ha estat ni serà igualat.

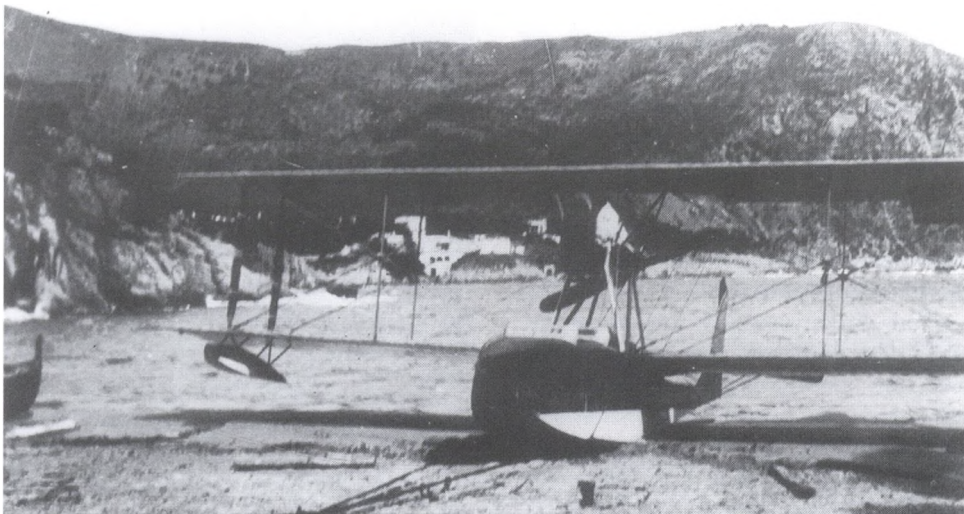
Corria l'any 1920. Feia quasi 30 anys que Clément Ader s'havia aixecat per primer cop sobre un enginy més pesant que l'aire, amb propulsió pròpia(3). Encara però era un fet relativament poc freqüent el pas d'una aeronau. I en oir el brogit del motor d'un aeroplà, encara hom aixecava la mirada. I molt més infreqüent seria veure amarrar o aterrar un avió en una minúscula badia com la d'Aiguablava.

Tot fou culpa de Cupido. Setanta anys enrere, des del primer impacte de la seva sageta fins a l'altar, els afers no es produïen amb la rapidesa d'enguany. Puig que ella, una begurenca bellíssima i encantadora, era una amazona excel·lent, i aprofitava estades a Barcelona per gaudir d'aquest esport, ell, perdudament enamorat, s'inicià en l'equitació.

Com que calia "empatar", –i com a cavaller veié que les possibilitats eren més aviat minses–, optà per una forma original per a l'època. Presentar-se a Aiguablava amb un enginy volador. Potser sigui un judici un xic generós considerar la proesa com un "*avant-goût*" de la gesta de Charles Lindbergh, set anys més tard. Prenent, però, en compte l'època, els mitjans i el lloc, el menys que es pot dir és que l'heroïtat fou important. Un hidroavió va aterrar o amarrar (no està ben clar) a la



Des de l'aeronau gaudiren d'aquest espectacle meravellós en l'approach sobre Aiguablava.



L'avariat artefacte reposant sobre la sorra d'Aiguablava.

badia d'Aiguablava. Com si acabés de néixer Abenàmar, la mar era una bassa d'oli. El dia esplèndid. *Llèi* de vent. Tot a punt per a una arribada feliç.

Però heus ací que, amb intenció o per accident, bé que sense cap mal per als ocupants, l'artefacte va percutir amb certa violència la superfície. Es malmeté just el necessari per no poder emprendre el vol de retorn. Així els viatgers hagueren de romandre uns dies a la casa dels futurs sogres del nostre enamorat, mentre esperaven que tècnics especialitzats vinguessin per reparar la desadobada aeronau. Període suficient i altament fructífer per a una relació, que feliçment culminà a l'altar.

Agraïments:

La meua gratitud al meu cosí i gran amic Salvador Pujadas Forgas per la informació i la iconografia facilitades.

D'on la Sra. Marta Mussach i Rebullida, del Servei Local de Català de Sant Just Desvern, ha tret la incommensurable paciència per "traduir" el meu text i corregir els meus copiosos errors, és per a mi un misteri.

NOTES

1. Es Pedrís Llarg. "La Cala de Sa Tuna com a Port Natural". Ns. 38-42.
2. Que sàpiga, fins a aquesta data, sols s'hi ha produït l'aterrament esmentat.
3. Fou el 9 d'octubre de 1890, a Gretz (prop de París). La història, però, a la qual sovint se li esbarrien les veritats (sobretot a la redactada a l'altra banda de l'Atlàntic), atribueix la primera volada a dos germans nord-americans (que ho feren tretze anys més tard, el 17 de desembre de 1903).

ALFRED ARRUGA i FORGAS

## La sardana és la dansa més bella... i (II)

En l'anterior escrit, hom explicava el repartiment dels llargs. Ens faltava, doncs, repartir el curts per poder comptar i ballar la nostra sardana. Es reparteixen de manera semblant de com es fa amb els llargs però, en ésser solament de dos compassos, tot esdevé més senzill. S'ha de buscar el múltiple de dos per defecte i veure si tiren a *múltiple de dos més un*, o a *múltiple de dos més dos*. Si tira a *múltiple de dos més un*, el repartiment és d'un tres, i si tira a *múltiple de dos més dos*, el repartiment és d'un dos parat. Els múltiples de dos són els números que anomenem parells i els múltiples de dos més un són els números senars. Ja vegeu, doncs, que el repartiment dels curts és molt més fàcil que el dels llargs. La sardana comença amb dues tirades de curts, les quals s'hauran de ballar sense aturar-se i repartint el doblatge. Després, a continuació del doblatge dels llargs, vindran dues tirades més de curts que seran les últimes i la cobla ja no tocarà més la partitura dels curts. Per repartir aquestes últimes tirades de curts no cal fer el doblatge perquè ja sabrem a quant tiren.

Com de bon antuvi ja haureu endevinat, el repartiment dels llargs i dels curts que hom ha exposat és el que es fa servir a casa nostra i que s'anomena "repartiment empordanès". Us diré però que, tot i que la sardana és la mateixa arreu de Catalunya, hi ha altres maneres de repartir-la. Així, en algunes comarques com la Selva i el Gironès, es fa servir el "repartiment selvatà", en el qual a més dels dosos (curts) i els quatres (llargs) també hi ha els tresos que es poden ballar seguits i es combinen amb els curts i els llargs en el repartiment; les tirades es comencen pel peu esquerre ans del contrapunt i amb el peu dret després del contrapunt i totes s'acaben a la dreta sempre amb un tres parat. En pot ésser l'excepció la tercera tirada de curts que, pel seu tiratge pot ser que s'hagi d'acabar a l'esquerra; en aquest cas, la quarta de curts es comença i s'acaba a la dreta. A Olot, es balla amb el "repartiment garrotxí", el més antic de tots, força semblant al selvatà.

La sardana és un ball popular i, per tant, es balla als carrers i places, sempre a l'aire lliure. La música, doncs, ha



d'ésser forta i potent perquè se senti bé. Amb aquesta finalitat, els instruments de la cobla són tots de vent amb l'excepció del contrabaix. Com a instruments principals, hi ha dos tenores i dos tibles que fan la melodia i són acompanyades per la resta de la cobla. Podríem dir que les tenores fan el cant de l'home i els tibles el de la dona, i n'hi ha dos de cada mena per fer la segona veu. Són instruments de fusta, amb doble llengüeta, de toc característic i potent que no els trobareu a cap altra

orquestra. Estan situats a la filera de baix i, juntament amb el flabiol, fan els cinc músics que hi ha en aquesta filera. El flabiol i tamborí també és exclusiu de la cobla i també algunes vegades fa la melodia i és acompanyat per la resta.

A la filera de dalt, hi ha dues trompetes, un trombó de vares, dos fiscorns i el contrabaix. Quasi sempre tenen cura de l'harmonia i acompanyament del cant de les tenores i els tibles. Hi ha sardanes, però, que la part melòdica és de trompeta o de fiscorn i, fins i tot,

però poques, de contrabaix. La nostra cobla està formada, doncs, per onze músics. Talment com els equips de futbol quan els onze jugadors fan, massa sovint, "el músic".

Però no sempre la cobla ha estat així. Fou a mitjan segle XIX que en Pep Ventura va reformar la sardana i donà pas a la cobla moderna. Ell mateix tocava la tenora i és autor de sardanes memorables com "Per tu ploro" i "El cant dels ocells". La introducció de melodies populars a la música de les sardanes fou un dels seus principals mèrits. Hom diu que en Pep Ventura s'emocionava tot tocant la tenora pels pobles empordanesos fins a brollar-li les llàgrimes. Va deixar dit que al seu enterrament sols hi volia música de sardana, però aquest desig no pogué acomplir-se perquè el 25 de març del 1875, dia del seu enterrament a Figueres, va coincidir en dijous sant i no era permesa cap mena de música profana. Pels carrers però, hom veié passar la comitiva fúnebre amb els músics portant llurs instruments sota el braç en merescut homenatge i compliment de la promesa.

La sardana i cobla moderna van fer possible la creació d'obres musicals notables les quals no haurien sorgit mai dins la sardana antiga (contrapàs, sardana curta; cobles de flabiol, gralla i sac de gemecs). Aparegueren compositors importants com Enric Morera, Juli

Garreta, Vicenç Bou, Joaquim Serra i d'altres. Algunes de llurs obres han esdevingut sardanes corals en tenir lletra de poetes i literats importants. En són exemples: "La sardana de les monges", "Les fulles seques" i "La santa espina" (E. Morera/A. Guimerà); "L'Empordà" (E. Morera/J. Maragall); "Marinada" (música i lletra d'A. Pérez Moya); "Llevantina" (V. Bou/R. Ribera), "El saltiró de la cardina" (V. Bou/J. M. Francès).

A la "Historia del Ampurdán", l'obra cabdal de l'historiador begurenc Josep Pella i Forgas, hi trobem, en mig d'abundants teories, una particular interpretació personal del significat primitiu de la sardana. Hi diu: "...las sardanas representan la idea originaria del giro de los astros y el paso de las horas ...entiendo que los compases cortos son las solitarias horas de la noche... y cuando a los compases cortos sucede la viveza de los compases largos, me imagino que es el día que aparece por las puertas de Oriente. Y después de esto, ¿no es por ventura el canto del gallo, que simboliza el sol, la alegre señal del contrapunto?... y después del contrapunto, los compases jamás son cortos, sino largos y animados como las horas en que el sol se halla en el horizonte... En conclusión pues, la sardana simboliza el círculo de las horas, la rueda del tiempo infatigable."

Tothom pot opinar entorn d'aquesta teoria del senyor Pella. A mi em sembla

encertat i simpàtic atribuir el cant del gall al contrapunt que fa el flabiol. La resta de la teoria, però, és més difícil de compartir. Uns altres orígens de la sardana els situa en cerimònies religioses molt antigues. Naturalment, també és una altra teoria no documentada.

Recentment, el nostre arxiver Lluís Costa ha publicat una biografia de Josep Pella i Forgas, l'historiador, jurista i polític de final del s. XIX i principi del XX, de lectura recomanable per a tots els begurencs.

Finalment, per acabar, voldria fer-vos una juguesca. A veure si endevineu de quina sardana són aquests versos:

*Adéu rosa d'abril!  
Adéu, rosa estimada!  
Demà, lluny del teu roser,  
d'enyorament em moriré.  
Quan te diran la meva fi,  
plora per mi, que per tu ploro...  
Eixuga el plor, no ploris gaire,  
que et marciria el pas de l'aire.  
No ploris gens; no ploris, no.  
Per tu i per mi, jo, que ja en sé,  
bé puc plorar millor.*

No n'hi ha pas prou d'endevinar el nom de la sardana. S'ha de recordar la seva música i, a la vista de la lletra, saber cantar-la. Donaré una pista: la lletra és de l'insigne poeta Joan Maragall.

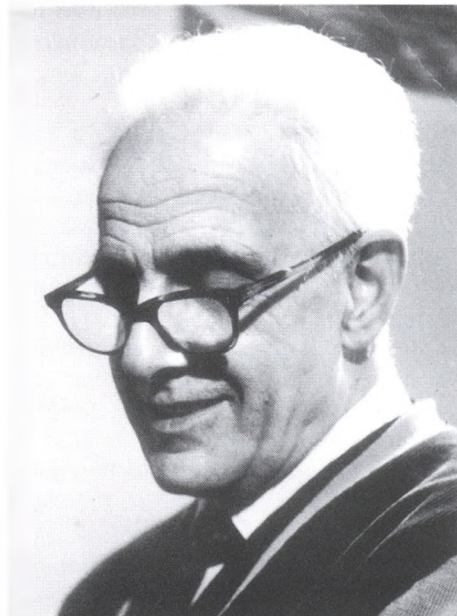
**JOAQUIM VALENTÍ I FIOU**

## Cultura

### El centenari del mestre Sirés

L'any 1898 naixia a Begur Frederic Sirés i Puig, personatge que esdevindria un músic i un compositor de gran prestigi. La seva figura i el seu talent són un referent ineludible en el panorama musical català i, sobretot, empordanès. Enguany, i amb motiu del centenari del seu naixement, l'Ajuntament i tot el poble de Begur li vol retre un homenatge. És per això que s'està preparant, sota la coordina-

ció de l'Arxiu Municipal, una revista dedicada a la seva persona, on diverses persones —estudiosos, amics i familiars— fan una semblança de Sirés, com a home i com a músic. Aquesta revista serà presentada en el marc de la XVIII Cantada d'Havaneres que se celebrarà el proper mes d'agost al pati del Centre Cultural Escoles Velles. Així mateix, les havaneres estaran dedicades al mestre Sirés.



## Les antigues botiguetes de Begur

Avui, els supermercats i les grans superfícies comercials han arruïnat molts petits comerços. Només a les grans ciutats, han sobreviscut els que s'han especialitzat en articles de bona qualitat. Era molt millor el tracte directe d'aquell petit botiguer amb el client de cada dia. Feien petar la xerrada i el tracte era molt familiar. En els sùpers, tothom va de pressa. Empenyen els carros de la compra un amb l'altre, per mirar qui arriba primer a la caixa a pagar. En aquell temps, a Begur hi havia 18 o 20 botigues. Totes aquestes petites botiguetes tenien el seu encant i també alguna anècdota per explicar.

Tinc un petit record d'una botigueta regentada per na Xica Ribas, on avui hi ha la immobiliària Maquès-Williams. Venien una mica de tot. El fill Anicet repartia diaris i revistes a tota la població. Ja molt gran, va anar a viure a Barcelona. Es casà i, mentre feia el viatge de noces per la Costa Brava, la muller va desaparèixer per no tornar-la a veure mai més.

Una altra de molt antiga era a ca la Tató. En deien a can Llarg i tenien merceria. La Tató la continuà, venia llanes i feia jerseis a mida, confeccionats per ella mateixa. Va tenir, també, guarderia de caganers. Fou una senyora molt catalanista. Durant l'època franquista, va tenir amagada la bandera dels Pomells de Joventut, que va treure en arribar la democràcia.

Al mateix carrer hi havia ca l'Emília Ros (Pibernat). Era la botiga que venia més espardenyas de la comarca. Cada dissabte, el camió de can Mariano n'hi portava dos o tres sacs. En Farró de Girona, magatzemista d'espardenyas, deia que era una de les millors clientes que tenia.

Al carrer Pi i Ralló, hi havia can Domènec. La Siseta i la seva mare tenien una petita botigueta on venien de tot. Tenien l'exclusiva de les postals de Begur i platges, fetes pel fotògraf Fargnoli, un retratista molt famós de l'època.

Més avall i en el mateix carrer, l'avi Pol hi tenia una adrogueria. La filla Lluïsa es casà amb en Pepet Torres, molt bon pintor. Després es dedicaren més a la pintura. En Pol tenia la mania d'esmorzar sempre pel carrer. Així visitava totes les peixateres, verdulaires i gallinaires que venien al mercat de plaça.



Interior de la Cooperativa.

On avui en Maurici té una pizzeria, la Margarida Regas venia coves, cistells, cabassos, escombres, carbó i terrissa de la Bisbal. Era una senyora molt tranquil·la i reposada. Una noieta de Begur, que volia casar-se, va anar a comprar-li un cove, amb la condició que li deixés pagar a terminis. La clienta ja tenia el cove per emportar-se, però la Margarida va dir-li: "Mira nena maca, tu t'emportaràs el cove quan l'hagis pagat tot. El cove és teu, jo te'l guardaré". La clienta, no devia ser gaire de fiar. Quan entraves a l'establiment, tardava una estona a sortir de la "rebotiga". Els vaites més entremaliats aprofitaven l'ocasió per agafar-li alguna llaminadura.

Recordo molt la mare d'en Pepito Guapo (Reixach) despatxant darrere el mostrador de la botiga que tenia de queviures. També venien aparells i accessoris d'electricitat. Els fills d'en Pepito, petitets, en Narcís i en Josep, quan sortien per la botiga, s'emplenaven les butxaques de xocolata i caramels.

A la Plaça de la Vila, on avui hi ha el Solbank, en Nan i na Nana, l'Adelaida, venien bacallà remullat, arengades, anxoves i tota classe de pesca salada. Al capvespre, molts homes anaven a beure-hi. Solien menjar una llesca de pa amb anxoves o arengades i el seu corresponent got de vi. Allà feien petar la xerrada.

A la mateixa Plaça, en Felip Puig hi tenia una altra adrogueria molt ben as-

sortida. Avui hi ha Coses de la Mar. Els fills, en Lluís, advocat que exerceix a Barcelona, i en Felip, que viu a Girona, continuen visitant-nos i conserven les cases pairals com a segona residència.

Al costat mateix hi havia la fleca de cal Divino, propietat d'en Lluís Mauri. Feien el pa l'avi Divino i els seus dos fills, en Lluís i en Joan. Abans, era obligat vendre el pa pesat i, si no feia el pes exacte, et donaven el que faltava. En deien, la torna.

En Vicenç Tries Delgà, natural de Tortellà, al carrer V. Carreras, on avui té la casa en Xavier Reig, hi tenia la botiga de queviures més ben assortida del poble. Més tard es traslladà unes portes més amunt. En Vicenç fou un botiguer de soca-rel i molt negociant. Anaves a comprar una escombra i et venia un munt d'altres articles. La seva filla Paquita la continuà fins que es retirà i traspassà el negoci a en Joan Coll, actual propietari del petit supermercat.

Al mateix carrer, en Miquel Flaqué (Casademont) hi tenia la botiga de pa. L'obrador el tenien al carrer de Casino. Els continuadors foren els seus fills, l'Herminio i en Joan, i més tard el seu gendre Capdevila. Després de la guerra, en Josep Capdevila es plantà com a confiter on avui hi ha la gelateria Gel Art. L'avi Miquel Flaqué fou un gran gurmet i bon caçador. Amb els amics, anaven a fer àpats a les platges. Els pescadors portaven el peix i els escopetaires, els conills i les perdus.

Tocant a la plaça, hi havia l'altra fleca de can Bayó (Esponellà) que a més de fer molt bon pa, tenien l'especialitat d'unes galetes molt famoses, que en deien galetes de l'àvia Bayona. Els dos fills, en Juanito, bon músic, i l'Enric, pescador, no continuaren el negoci. L'Enric, quan arribava de la pesca, amb un fogonet de carbó, es fregia les sardines al bell mig del carrer. Tots els veïns havien d'olorar la laire d'aquell peix fregit, que ara diuen que va bé per combatre el colesterol.

A la Plaça de l'Església, hi havia la confiteria més important de Begur La Palma o la botiga nova, regentada per en Josep Tries, germà d'en Vicenç. Tenien l'especialitat de la tortada de Banyoles, que era exquisida. Van tenir sempre molt bons professionals. Els últims anys, quan la filla Maria es traslladà a viure a ciutat de Mèxic, portaven la pastisseria la seva mare Catarineta i el seu germà, en Xicu Battle.

Per últim, hi havia la Cooperativa, propietat de tots els socis. Venien tota classe d'articles: pa, terrissa, vidre, paelles, pots i cassoles. Els dependents més antics, i que jo recordo, eren en Xicu de l'Oli, en Perico Frigola Caner, en Gasull i en Marcel Neras (pare). De flequers, en Planes, l'Eduard Marrec (Mont) i en Camilo Castelló. De director, primer en Fortunat Moret i més tard en Pere Antic (Ferriol), i de comptable, en Lluís Bruno (Geli). També es feien les tragines amb un carro i un cavall, menat per en Pere Negre (Triadú).

Durant la revolució i també amb la postguerra, es tancaren moltes botigues i se n'obriren altres de noves.

L'Estrella Mont s'establí al carrer Pi i Ralló, on avui hi ha el restaurant

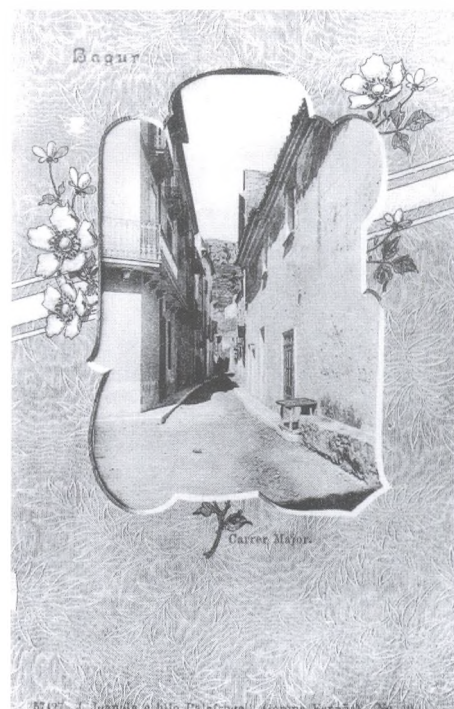
Vietnamita. Venia tota classe de sabons, lleixiu i articles de neteja. El seu marit, en Cinto Pei (Moret), fou molts anys agutzil i pregoner de l'Ajuntament. Quan hi havia algun esdeveniment, un espectacle al Centre o a la Plaça o arribava peix a deshora, amb la trompeta feia el pregó per tots els carrers de Begur.

L'Emília Vázquez va ser una temporada la continuadora de l'espardenyeria de l'Emília Ros. En Vicenç David tenia una taverna al carrer de la Creu anomenada Las Cuevas. La confiteria "La Palma" es traspasà a en Joan Fontanilles, pare de la Quimeta del Farolillo. Més tard, es tornà a traspasar a en Ramon Cullell, com a botiga de queviures. En Josep Martí tenia una fruiteria al carrer Tató, que en deien a can Tiriró. No sé per quin motiu, va sortir una dita que deia: "¿De qué vive Tiriró?", i la gent contestava: "De frutas". L'Enric Quintana, darrere l'Església, també venia grans i queviures. Solia anar sempre amb un sac a l'espatlla, que les males llengües deien que hi portava una fura.

On avui hi ha la peixateria Arnau, l'avi Carles va posar-hi una botiga de grans i d'altres articles. Era el temps de l'estraperlo. Tenia un molinet de fer farina de farro i blanquejava arròs de Pals. També tenia magatzem de gel. En aquell temps, poca gent tenia congeladors i neveres elèctrics.

A més de tots aquests establiments, a la Plaça hi havia el mercat diari de verdulaires que pujaven de Regencós, d'Esclanyà i dels Masos de Pals. Les peixateres de les platges i les gallinaires, que venien menuts i aviram.

En aquells temps de misèria és de



El carrer Pi i Ralló era un dels més comercials de Begur. En primer terme, a la dreta, can Nan.

suposar que totes aquestes botigues devien guanyar-se poc o molt la vida. Avui, que les vaques són més grasses, només n'hi ha una, a més dels supermercats. En aquesta època, han proliferat més les botigues de roba. Abans, quan et faltava alguna peça, havíem d'anar a can Pascàssio o a ca la Paquita Prats de Palafrugell a comprar una punta o un botó.

En una altra ocasió parlaré dels altres establiments i negocis que també hi havia al nostre poble.

Bon estiu i bones festes.

M. FRIGOLA i GISPERT

## Neix l'Associació de Comerciants de Begur

Hem rebut una nota de la recent creada Associació de Comerciants, amb el text següent:

"Tenim el plaer de comunicar-vos que, per fi i després de la paperassa habitual, hem constituït l'Associació de Comerciants de Begur.

L'Associació està oberta a tothom que tingui un negoci i el seu objecte principal és desenvolupar, conservar i millorar els valors del municipi, en col·laboració amb els ens, entitats oficials i vilatans.

Aprofitem aquesta magnífica finestra que és Es Pedrís Llarg per demanar als comerciants que encara no s'han fet socis d'aquesta associació que se'n facin. Tots, i sobretot Begur, hi guanyarem".

ISA DE CRUÏLLES

## Suro, "roscais", carracs i taps



Interior de la fàbrica Forgas.

El dia 7 de març de 1998 s'inaugurà a Begur una exposició de fotografies acompanyades d'una conferència que donà el Sr. Pep Espadalé, director del Museu del Suro de Palafrugell, titulada La Dona i la Indústria Surera. Em va agradar molt l'exposició i les explicacions i referències del Sr. Espadalé. Vaig recordar aquell ambient que de menut havia viscut, ja que la meua mare i la meua germana formaven part d'aquell estol de dones que treballaven a la fàbrica, la mare a can Forgas i la Paquita a can Mario a Begur. El meu pare i el meu avi eren carradors i per acabar-ho d'adobar teníem una tia vella que feia "cap net" a casa, o sigui, que del món del suro, la meua infantesa en va anar plena. Tinc un vague record de la festa que es va fer quan aquí a Begur s'inaugurà la fàbrica, sucursal de Manufactures Armstrong. Jo era molt petit, nascut l'any 1920, aquest fet devia passar per allà el 25 o 26.

Tal com va dir el Sr. Espadalé, només tenia una explicació que vinguessin a muntar una fàbrica a Begur, ja que el transport era car i inconvenient, les carreteres eren dolentes i costerudes i els camions i carros tenien treballs per arribar-hi. L'únic motiu, doncs, era el d'aprofitar la mà d'obra barata de les dones, que a Palafrugell ja estava esgotada. No vull opinar sobre si el jornal

d'aquelles dones era just o no, el que penso és que fou una bona ajuda econòmica per a moltes famílies. Sense estacar els gossos amb llonganisses, una família com a casa meua vivíem dignament, salvant les èpoques de crisi, que també n'hi havia. El pare era un bon operari i guanyava 7 o 8 pessetes, la mare en guanyava 4 o 5, i la meua germana 3 o 4, o sigui, que entre tots portaven a casa entre 13 i 15 pessetes diàries que als primers anys trenta no estava pas malament. Potser els resultats més importants d'aquella època de la vinguda de Manufactures a Begur els hem trobat més tard, perquè moltes persones del poble gaudeixen del SO-VI, "Seguro Obligatorio de Vejez e Invalidez", que s'implantà a principi de segle i que la gent de Begur que en gaudeix diuen que cobren de can Mario.

A l'entorn familiar de casa es parlava, es tocava, es respirava, es vivia el suro i del suro. Com sempre que vull escriure sobre un tema determinat, vaig a consultar a persones més grans que jo, però em trobo que aquests arxius humans cada vegada escassegen més, i això és un mal símptoma.

També recordo, i algunes persones m'ho han confirmat, que abans de construir-se la fàbrica de can Mario a la carretera de Regencós, hi havia unes

quantas dones que ja anaven a treballar a Palafrugell. Trenta o quaranta que les venien a buscar amb autocar al matí i les tornaven al vespre, per dinar carmanyola, "fiambrella".

Les converses familiars de casa estaven influenciades per l'"argot" de la indústria. Per exemple, si una cosa no era prou bona o una mica defectuosa, deien "fota-la a es flacs". Si parlaven d'alguna persona que era una mica geniüda o de mal tractar, deien que era "un mal carrac". També conec algunes anècdotes que sentia en les converses que tenien els avis i els pares. Sabia també que quan en alguna casa hi havia necessitats a causa de malalties o desgràcies, hi havia molt companyerisme i els dissabtes es recollien uns cèntims, pocs, que s'entregaven a la família afectada.

També havia sentit comentar allò que ja tots sabeu, que mentre treballaven (a preu fet) un grup de vuit o deu donaven feina feta de la seva a un company que els llegia la premsa diària.

Es veu que a can Forgas i venien a treballar gent de Pals i de Regencós. El meu pare em recitava una poesia que una colla de tapers dedicaren a un home de Regencós que era encarregat de can Matilde, no la recordo exactament, però més o menys deia així:

"Hem sabut que n'èreu vós  
home de molt bons intents  
i que vos dieu Vicenç  
i en sou fill de Regencós

Tots plegats aquí hem vingut  
per desitjar-vos un bon dia  
del vostre Sant, amb salut  
tranquil·litat i alegria

Entre tapers i aprenents  
en som vint o vint-i-dos  
que us guardi a vós Sant Vicenç  
i a tots els de Regencós!

Per molts anys

Es veu que la inspiració poètica no escassejava pas, ja que també vaig sentir explicar a casa la vivència següent:

Sembla que feia una colla de dies que feia mal temps, pluges, freds, nú-

# Sotjant des des Castell

vols, era una secció de carradors, entre ells el meu pare, a can Forgas, cada un en el seu "tinart" treballant, aquell dia, com tants d'altres, també havia estat dolent, rúfol, fosc, i plujós, cap al tard s'obrí una clariana a ponent i un raig de sol va il·luminar un company i aquest detall li inspirà aquesta quarteta:

(el català no és gaire correcte)

El sol em ve a tocar  
per dar-me la "despedida",  
Adéu! Sol de ma vida  
Adéu! "hasta" demà

Un altre dia parlarem del tarannà  
dels tapers, que també hi ha tema.  
Que passeu un bon estiu



J. C. RIERA

La fàbrica Forgas fou un símbol de la industrialització a Begur.

## Serveis

### Servei de transport a les platges Estiu-98

El servei funcionarà del 27 de juny fins al 6 de setembre

#### HORARIS

##### Itinerari 1: BEGUR-SA RIERA

Sortida Begur	Sortida Sa Riera
10.00	10.15
11.00	11.15
12.00	12.15
13.00	13.15
15.00	15.15
16.00	16.15
17.00	17.15
18.00	18.15
19.00	19.15
20.00	20.15

##### Itinerari 2: BEGUR- FORNELLS/AIGUABLAVA

Sort. Begur	Sort. Fornells/Aiguablava
10.30	10.45
11.30	12.45
12.30	15.45
15.30	17.45
16.30	19.45
17.30	
18.30	
19.30	

#### PREU BITLLET:

- Adults: 150 PTA
- Jubilats i nens fins a 16 anys: 75 PTA
- Abonaments de més de 20 viatges: 100 PTA
- Nens fins a 5 anys: Gratuït

\*\*\*

El primer itinerari realitzarà les parades següents:

Anada: Plaça Forgas - Font de Baix - Cruïlla Circumval·lació - Nucli Sa Riera.

Tornada: Nucli Sa Riera - Cruïlla Circumval·lació - Arbreda - Onze de Setembre - Plaça Forgas.

El segon itinerari realitzarà les parades següents:

Anada: Plaça Forgas - Interhome (Residencial Begur) - Cruïlla Fornells - Aiguablava.

Tornada: Aiguablava - Fornells - Cruïlla Fornells - Plaça Forgas.

## Esports

### Equip de futbol-5 de Begur. Lliga i copa

A Begur, a part del camp de futbol on tenen lloc grans esdeveniments esportius, tenim un pavelló on tots els caps de setmana molts nens i nenes defensen la camiseta del Begur. Tots aquests equips formats per nens de Begur es distribueixen en equips de bàsquet, voleibol, futbol-5, etc.

El problema és que la gent no acostuma a pujar a animar equips, que, al cap i a la fi defensen una camiseta que és la del Begur.

Aquest any l'equip de futbol-5 ha quedat campió de lliga i de copa (igual que el Barça) i està classificat per jugar els campionats de Catalunya representant l'equip del Baix Empordà.

L'equip ha lluitat molt per arribar fins on ha arribat. Els entrenadors, Willi Klesitz i Àlex Martín, han tingut la gran sort de poder disposar d'una gran plantilla de 12 jugadors fantàstics.

Quasi tots els jugadors de l'equip són de Begur, com podeu veure a la foto. Els noms dels jugadors són:



Jordi Cuadrado, Jordi Andreu, Quim Sánchez, Camal, Coco, Miguelito, Marcos, Víctor, Eduard, Josete, Reduan i Marc (aquest últim no va poder venir el dia de la foto).

Espero que, després de veure que els equips de Begur funcionen, el poble s'animi i vingui a veure tots els cracs del pavelló.

Àlex Martín

## Begur és ple d'històries

### Unes visites guiades diferents

Begur dona, per ser ensenyat. No només les seves cales i el nucli urbà, prou anomenades; sinó també la seva història, les anècdotes, les llegendes, no tan a l'abast de tothom. Històries de pirates i captius, de naufragis, de corallers i tapers, d'indians, de personatges famosos que hi estiuejaren: no hi ha pas gaires viles que puguin presumir de tot això i, encara més, de conservar-ne vestigis arquitectònics que encenguin la imaginació a l'hora de reconstruir aquest passat. Per això, perquè Begur es presta tant, des de l'estiu passat ja hi va haver la iniciativa municipal d'organitzar unes visites guiades per tot el nucli urbà.

Aquest estiu, però, aquesta iniciativa, també com l'any anterior coordinada per l'Arxiu Municipal, ha volgut donar un tomb decisiu a la manera d'organitzar aquestes visites. "A Begur hi ha un tresor" vol ser alguna cosa més que un passeig pels carrers del poble il·lustrat amb un enfilall de dades i més dades. Si, tal com apuntàvem, la història de Begur sem-

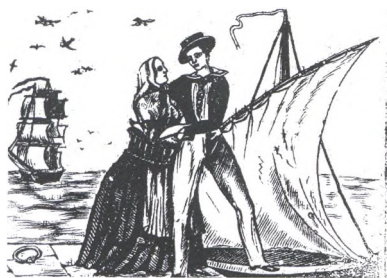


bla feta expressament per ser explicada i els carrers encara poden servir d'escenari, bé paga la pena de posar una mica de salsa a les dades. Amb un castell allà dalt, amb les torres de defensa esparses pel nucli urbà, amb les magnífiques cases dels indians, la imaginació s'engresca: per què no deixar-la volar?

El grup El Vestidor, amb la col·laboració de Cristina Cervià i Josep Pujol, han posat fil a l'agulla. Afortunadament, cronistes i historiadors hi ha hagut que no han deixat escapar els testimonis d'un passat per explicar. En aquest sentit, els textos de Josep Carreras, de l'arxiver Lluís Costa i de mossèn Josep Vaquer han estat materials molt valuosos per al muntatge.

Així doncs, tan bon punt comenci el juliol, i durant dos mesos, al capvespre, us convidem a participar en aquesta recerca del tresor de Begur, a la recerca del tresor que és Begur. Les visites es faran els dimarts i els divendres, en dues tandes, a les set i a les deu del vespre. Com l'any passat, cal inscriure's primer a l'Oficina de Turisme. Us hi esperem.

## Busquem informació sobre els begurencs que van emigrar a Amèrica



Des de fa uns quants mesos estem immersos en la investigació sobre un episodi fonamental de la història de Begur: l'aventura americana. Com tothom sap, la història contemporània de Begur no s'entendria sense tenir molt present l'aventura ameri-

cana que van viure molts dels seus habitants (el mateix estil arquitectònic de molts edificis del poble n'és una prova visible). Al llarg del temps, i sobretot al segle XIX, molts habitants de Begur emigraren més enllà de l'Atlàntic a la recerca de fortuna o a establir lligams comercials. En l'actualitat, hi ha un bon grapat de cubans que viuen a l'illa, i que tenen les seves arrels a Begur.

Preguem a qui tingui coneixement d'algun avantpassat que hagués anat a Amèrica que ens ho comunicui, ja que així podrem completar el llistat de persones que, en un moment o altre, van emigrar. Tanmateix, algunes famílies poden haver conservat documentació (correspondència, etc.) o fotografies sobre aquests emigrants; lògicament, seria interessantíssima la seva consulta. És important –millor dit, imprescindible– la col·laboració dels descendents d'emigrants de Begur. Cal posar-se en contacte amb l'Ajuntament o bé amb l'Arxiu Municipal. Moltes gràcies.

### Programació estiu sala d'exposicions "Centre Cultural Escoles Velles" de Begur

**De l'1 al 15 de juliol**  
PILAR SEGURA. Pintura

**Del 18 al 30 de juliol**  
ROBERT MANERA. Plàstica

**De l'1 al 16 d'agost**  
PEPA MACH. Pintura

**Del 18 al 30 d'agost**  
MARCEL MARTÍ-DAVID MARTÍ. Escultura-Pintura

**Del 8 de setembre al 20 de setembre**  
XIII CONCURS D'ARTS PLÀSTIQUES  
"Begur, un tema per a artistes"

**Horari Sala d'Exposicions:**  
De dilluns a diumenge, de 7 a 10 de la tarda.